
ПРАВЕДНИКИ

Ізмалкова Віра Іванівна (1921-2010)

Ізмалкова Надія Іванівна (1923-2010)

Грищенко Феодосія Луківна (1896-1976)

ВРЯТОВАНА

Сагалович Дора Нахимівна (1922)

В.І. Ізмалкова

Родина Ізмалкових-Грищенків, які мешкали на вул. Толстого, 51, товаришувала з сім'єю Сагаловичей, які жили в будинку на розі вулиць Саксаганського і Паньківської.

Почалася війна, і Сагаловичі евакуювалися до Ташкенту, а Дора, студентка Київського університету, вступила до партизанського загону НКВД, де була перекладачкою.

У листопаді 1941 року Дора, вирвавшись з оточення, прийшла до Феодосії Луківни Грищенко, де її прийняли, підстригли і перефарбували на блондинку. Документів Дора не мала. Домовилися, що вона – Феодора Лович. Дівчина знаходилася тут більше тижня. Боячись, що її можуть впізнати сусіди, Феодосія Луківна влаштувала Дору у селі

у своїх знайомих.

Родичі Феодосії Луківни, сестри Віра та Надія Ізмалкови, ходили селами, міняли речі на продукти. Дора навідувалася до них, щоб помитися, перефарбуватися.

У квітні 1942 року всі троє дівчат потрапили в облаву і були відправлені на роботу до Німеччини. Віра і Надя назвали Дору своєю двоюрідною сестрою, і їх не розлучили.

Дівчат направили на роботу в село до господаря, недалеко від Веймара. 11 квітня 1945 року їх звільнили американці, а в листопаді вони повернулися до Києва.

Дора закінчила філологічний факультет Київського університету і стала викладачем російської і німецької мов. Віра закінчила Інститут народного господарства, а Надія – Інститут іноземних мов і викладала в школі англійську і німецьку.

Дора 1990 року виїхала до Ізраїлю. За її ініціативою її рятівникам 1992 року присвоєні звання «Праведник Бабиного Яру» і «Праведник народів Світу». Диплом праведника Вірі Ізмалковій вручив в Єрусалимі головний рабин Ізраїлю в січні 1993 року. За порятунок Дори Сагалович обидві сестри 2005 р. нагороджені орденами "За заслуги" III ступеня.
